

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobce: **B. A. H.**, narozen dne X
státní příslušnost Tuniská republika
bytem X
plánovaně bytem X
zastoupen advokátem JUDr. Pavlem Kiršnerem, LL.M.
sídlem Rumunská 1720/12, 120 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**
sídlem Loretánské náměstí 101/5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2023, č. j. 303143-2/2023-MZV/VO,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2023, č. j. 303143-2/2023-MZV/VO, se zrušuje a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce JUDr. Pavla Kiršnera, LL.M., na náhradu nákladů řízení částku 15 342 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) doručenou do datové schránky soudu dne 12. 7. 2023 se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 6. 2023, č. j.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

303143-2/2023-MZV/VO (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný rozhodl v řízení o žádosti žalobce podle § 180e odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza ze dne 17. 4. 2023 tak, že rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Tunisu (dále jen „zastupitelský úřad“) ze dne 30. 3. 2023 o zamítnutí žalobcovy žádosti o krátkodobé vízum ze dne 9. 2. 2023, č. TUNI 2023 02 09 0002 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), je v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců.

Obsah podání účastníků řízení

2. *V žalobě* žalobce uvedl, že dne 4. 10. 2021 uzavřel po dvouletém partnerském vztahu manželství s paní Irmou Dvořákovou, narozenou dne 24. 10. 1966 (dále jen „manželka“). O dva roky později požádal o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana EU. Nesouhlasil s tím, že by se jednalo o účelové manželství, a správním orgánům vytkl, že hledaly pouze negativní skutečnosti. S ohledem na závěry odst. 28 rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 215/2017-21, je totiž třeba přihlížet též k nezávazným aktům orgánů EU, tj. rezoluci Rady ze dne 4. 12. 1997 č. 97/C 382/01, o opatřeních, které je třeba přijmout pro potírání účelových manželství, sdělením Komise č. COM (2009) 313 final a č. COM (2014) 604 final spolu s příručkou, která je jeho přílohou. Indicie svědčící o účelovosti manželství vymezuje zejména čl. 2 rezoluce Rady č. 97/C 382/01. Naplnění indikativních kritérií nevede k automatickému závěru, že je manželství účelové, a zastupitelský úřad má podniknout další kroky, které by jeho podezření potvrdily, nebo vyvrátily. Zjištěné skutečnosti je nutno posuzovat v jejich souhrnu včetně těch svědčících o řádném úmyslu manželů. V opačném případě je rozhodnutí nepřezkoumatelné (srov. odst. 20 rozsudku NSS ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 Azs 355/2016-62). Žalobce též poukázal na to, že účelovost manželství je povinen prokazovat správní orgán (odkázal na rozsudky NSS ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43, a ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40). Přitom platí, že manželství by muselo být uzavřeno výlučně za účelem získání práva vstupu nebo pobytového oprávnění. Nepostačuje samotná skutečnost, že manželství přineslo cizinci imigrační výhody.
3. Žalobce namítal, že v jeho případě nebyla přesvědčivě potvrzena ani jedna z (negativních) indicií, jelikož se snaží udržovat vzájemné soužití návštěvami manželky v jeho rodné zemi. Za poslední 3 roky se i s omezeními z důvodu pandemie COVID-19 navštívili celkem osmkrát. Od manželky ovšem nelze očekávat, že v České republice (dále jen „ČR“) opustí své staré nemocné rodiče, děti a práci. Je logičtější, když se žalobce přestěhuje do ČR. Před sňatkem se viděli opakovaně a nedošlo k němu unáhleně, ale až po dvou letech v září 2021. Z praktických a právních domů spolu nyní nemohou žít v jedné domácnosti, a tak udržují pravidelný častý kontakt alespoň přes telefon. Manželka se snaží navštěvovat žalobce co nejčastěji, v roce 2023 tak učinila již v lednu a v červnu, přičemž v červnu dorazila i s přáteli a rodinnými příslušníky. Žalobce nesouhlasí s tím, že byl veden pouze snahou získat vízum a vylepšit si socioekonomické postavení. Dovolává-li se žalovaný tuniských zvyků, žalobce k tomu zdůrazňuje, že pro tuniské muže je běžné, že se oni starají o manželku tak, aby nemusela pracovat. Dle žalobce tak žalovaný podporuje stereotypy, aniž by zkoumal konkrétní situaci. V napadeném rozhodnutí má být dokonce naznačeno, že žadatel z Egypta by měl větší šanci na úspěch, což žalobce považuje za nepřipustnou diskriminaci na základě státní příslušnosti.

4. Dále žalobce uvedl, že doložil, že pracuje v hotelu a snaží se uživit. Jeho jediným cílem je být se svou manželkou, kterou miluje a chce se o ni starat. Manželka v ČR nedosahuje podprůměrných výdělků. Pokud žalobce dostane vízum, tak bude pracovat, aby se o manželku postaral. O nezájmu žalobce o majetek manželky svědčí i fakt, že mají režim odděleného jmění manželů. Žalobce též tvrdil, že jej rodina manželky považuje za rodinného příslušníka a těší se na jeho příjezd do ČR. Žalobce je v pravidelném kontaktu se synem manželky, s nímž se naposledy setkal v červnu 2023. Je-li žalobci kladeno za vinu, že s manželkou doposud neuzavřel finanční a právní závazek, tak zdůrazňuje, že manželství je jedním z nejdůležitějších právních závazků. Žalobci v komunikaci s manželkou nebrání ani jazyková bariéra, a nadto se snaží učit česky, aby se domluvil i s její rodinou.
5. Závěrem žalobce s odkazem na rozsudek NSS ze dne 26. 9. 2018, č. j. 10 Azs 68/2018-39, zdůraznil, že správní orgán nemůže v případě podezření, že by se mohlo jednat o účelově uzavřené manželství, vybírat pouze skutečnosti svědčící pro závěr, že manželství je účelové. Žalobce je přitom přesvědčen, že žalovaný právě takto postupoval a že je předpojatý vůči žalobcově státní příslušnosti a věkovému rozdílu mezi manželi.
6. *Žalovaný ve svém vyjádření navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta. Napadené i prvostupňové rozhodnutí nejsou nepřezkoumatelná, protože jsou právně i věcně zdůvodněna. Zdůraznil, že v řízení o žádosti o vízum se nepoužije část druhá a třetí zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Jelikož se jedná o méně formální řízení, nelze požadovat, aby se žalovaný vyjadřoval ke všem dokumentům. Napadené rozhodnutí je založeno na zjištěních zastupitelského úřadu, obsahuje však i vlastní úvahy žalovaného. Z rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2020, č. j. 44 A 65/2019-19, se podává, že účelovost manželství nelze z povahy věci prokázat, může toliko vyplývat ze souhrnu skutkových zjištění, pravidel logiky a pravděpodobnosti. Žalovaný nejprve zkoumal, zda existují indikativní kritéria, že zneužití práva je nepravděpodobné. Dále žalovaný uvádí, že ve vztahu k možnosti omezení vstupu cizince na území podle čl. 27 a čl. 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice o volném pohybu osob“) z rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) C-127/08 *Metock* vyplývá, že směrnice o volném pohybu osob členské státy nezabavuje veškeré pravomoci v oblasti kontroly vstupu rodinných příslušníků občanů EU a že čl. 35 této směrnice jim umožňuje vstup omezit. Je-li tedy naplněn jeden ze zamítacích důvodů dle vnitrostátního práva, lze podle žalovaného rodinnému příslušníku občana EU odeprít vstup. NSS v rozsudku ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43, uvedl, že zákon o pobytu cizinců neobsahuje definici účelového manželství, a posouzení této věci je tak otázkou skutkovou. Veřejné právo nahlíží na manželství autonomně a není vázáno normami práva soukromého. Podle rozsudku NSS ze dne 7. 6. 2018, č. j. 9 Azs 410/2017-96, prý soulad manželství se soukromoprávními normami ještě neznamená, že není účelové (pozn. soudu: taková úvaha v odkazovaném rozsudku NSS ovšem obsažena není).*
7. Žalovaný dále považuje žalobu za značně obecnou. V napadeném rozhodnutí nepodporoval stereotypy, ale pouze dokreslil situaci v zemi původu žalobce. Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 16. 2. 2021, č. j. 29 A 108/2019-122, ostatně akceptoval, pokud žalovaný Alžírsko vykreslil jako zemi vysoce migračně rizikovou, aniž by to hodnotil jako důvod zamítnutí žádosti. Žalovaný si je vědom toho, že neexistuje jeden společensky akceptovatelný model manželství, ovšem v případě žalobce bylo zjištěno množství

skutečností podporující závěr o účelovém manželství. Žalovaný přitom odmítá, že by vzal v úvahu pouze okolnosti svědčící v neprospěch žádosti. Upozorňuje ovšem na to, že nové návštěvy manžela nemohou být pro účely hodnocení dlouhodobosti vztahu akceptovány, jelikož podle § 180e odst. 3 zákona o pobytu cizinců důvodem žádosti o nové posouzení nemohou být skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl již v žádosti o udělení víza. Žádost je hodnocena ke dni podání a nelze se dovolávat např. tvrzené návštěvy v červnu 2023. Ke konstatování, že žalobce nemá zájem o majetek manželky, žalovaný uvádí, že režim odděleného jmění je v Tunisku zákonným režimem. Z jednání žalobce podle žalovaného vyplývá, že žalobce nemá v úmyslu vést s manželkou společnou domácnost a ani ji dosud nevedl. Pokud by žalobce nebenefitoval z obdržení víza, společnou domácnost by vůbec nevedl. Podstatná v tomto směru nejsou tvrzení, nýbrž reálné chování manželů (srov. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 28. 4. 2021, č. j. 52 A 53/2021-70). Ke zjištění, že žalobce neovládá anglický ani český jazyk a mezi ním a manželkou je jazyková bariéra, jsou přílehlavé závěry Krajského soudu v Plzni v rozsudku ze dne 12. 7. 2021, č. j. 17 A 52/2021-59, že neznalost českého jazyka vytváří riziko, že by žalobce mohl být zátěží pro sociální systém. Obdobně Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 14. 9. 2022, č. j. 14 A 44/2021-42, uvedl, že ekonomický potenciál soužití vyvolává pochybnosti, nemá-li žalobce čím přispět do domácnosti a jeho vzdělání je v kombinaci s neznalostí českého jazyka či angličtiny problematické z hlediska uplatnění na trhu práce.

8. Závěrem žalovaný konstatoval, že spisový materiál posoudil komplexně a napadené rozhodnutí dostatečně zdůvodnil. Jde o rozhodnutí spravedlivé, odůvodněné a podložené. Připomíná, že podle § 168 zákona o pobytu cizinců se jedná o řízení, na které se nepoužije druhá a třetí část správního řádu. Dále z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Gül proti Švýcarsku*, stížnost č. 23218/94, vyplývá, že čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění pozdějších protokolů, vyhlášené pod č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“) neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu společného pobytu. Žalovaný má proto za to, že unesl důkazní břemeno a nemusel využít zásady *in favori matrimonii*.
9. Žalobce v replice znovu odmítl, že by manželství uzavřel pouze kvůli právu volného pohybu a pobytu. Zdůraznil, že na svatbě byli i přátelé manželky a že syn manželky jej považuje za člena rodiny a očekává, že se žalobce bude moci přesídlit do ČR za zbytkem rodiny. Též nesouhlasí s tím, že se žalovaný soustředí na to, že země jeho původu je migračně riziková, namísto toho, aby hodnotil jeho vztah s manželkou a její rodinou. Závěrem žalobce zopakoval, že jsou s manželkou v každodenním kontaktu a manželka jej v rámci svých možností navštěvuje, že po příjezdu do ČR se hodlá přihlásit na kurzy českého jazyka a najít si práci, že nad rámec manželství lze další závazky plánovat, až budou moci žít spolu a že i podání žaloby dosvědčuje, že plánují společnou budoucnost. Žalobce navrhl důkaz výsledkem své manželky a žádal, aby se sám mohl jednání zúčastnit prostřednictvím videokonferenčního zařízení.

Podstatný obsah správního spisu

10. Dne 9. 2. 2023 žalobce podal u zastupitelského úřadu žádost o krátkodobé vízum na předepsaném formuláři. Uvedl, že je ženatým mužem se státním občanstvím Tuniské republiky. Jeho manželka je občankou ČR. Žalobce pracuje jako číšník v hotelu, cílem jeho cesty je připojit se k manželce. Krátkodobý pobyt plánuje od 1. 3. 2023 do 18. 3. 2023. K žádosti doložil platný cestovní pas vydaný Tuniskou republikou, úředně ověřenou kopií občanského průkazu a cestovního pasu manželky žalobce a úředně ověřenou kopií českého

oddacího listu potvrzující uzavření manželství dne 4. 10. 2021 ve městě Hammamet v Tunisku.

11. Dále je přílohou žádosti úředně ověřená kopie francouzsky psaného potvrzení Ministerstva vnitra a místního rozvoje Tuniské republiky ze dne 2. 2. 2023 o tom, že žalobce (27 let) s manželkou (54 let) dne 4. 10. 2021 před notáři Mami Ismailem a Weslati Ahmedem ve městě Hammamet uzavřeli předmanželskou smlouvu, že budou mít oddělená jmění manželů, a následně uzavřeli manželství. Přiložena je také úředně ověřená kopie francouzsky psaného výpisu z matriky ze dne 2. 2. 2023, v němž je opět uvedeno, že žalobce uzavřel s manželkou sňatek dne 4. 10. 2021 před notáři a dohodli se na odděleném jmění manželů. Žalobce též doložil, že má rezervován let z Tunisu do Prahy dne 1. 3. 2023 a z Prahy do Tunisu dne 18. 3. 2023 v celkové ceně 970,3 tuniských dinárů.
12. Dne 9. 2. 2023 žalobce absolvoval pohovor na zastupitelském úřadu. Jako jednací jazyk si zvolil arabštinu, protože mluví jen „trošku“ francouzsky a anglicky, česky skoro nehovoří. V zahraničí byl pouze v Turecku na dovolené. O vízum již žádal v červenci 2022 a jeho žádost byla zamítnuta. O manželce uvedl, že se seznámili v září 2019 v hotelu Solaria & Thalasso v Yasmine Hammamet. Manželka tehdy přijela se dvěma tetami. Udělala první krok k navázání známosti, zeptala se, kde je bazén, a požádala o společnou fotku. Celkem žalobce navštívila v Tunisku sedmkrát. K dotazu uvedl, že manželka bydlí na adrese X. Pracuje v supermarketu Billa 4 km od X. Má syny X (28 let) a X (36 let). Již byla jednou vdaná, žalobce předtím ženatý nebyl a nemá děti. V ČR chce bydlet celý život. Pracuje jako číšník v hotelu Solaria & Thalasso a vydělává 650 tuniských dinárů měsíčně. Majetek nevlastní. Měl auto, ale už jej prodal. Žije se dvěma rodiči a 2 bratry, je druhým nejstarším synem. Nemovitost vlastní jeho otec. Společný majetek s manželkou nemá. Úspory má 9 800 tuniských dinárů. Plány, co dělat v ČR, zatím nemá.
13. Dne 14. 3. 2023 žalobce absolvoval další pohovor na zastupitelském úřadu, tentokrát v angličtině za přítomnosti tlumočnicka. Zopakoval, že se s manželkou seznámil v hotelu Solaria, kde pracoval jako číšník. Manželka tam byla na dovolené s tetami O. a Z.. Přijela na deset dní, přičemž žalobce se s ní seznámil dva dny před odjezdem. Manželství uzavřeli dne 4. 10. 2021 v Hammamet, žalobkyně tehdy přijela se třemi kamarádkami. Od té doby se s manželkou v Tunisku viděl v červnu a v srpnu 2022 a v lednu 2023. Poprvé manželka bydlela v hotelu Nozha Beach v Hammamet 7 dní se svou sestrou V. a její dcerou V.. Žalobce bydlel ve vedlejším pokoji, vše platila manželka. Dělali výlety po městě a navštívili žalobcovy rodiče v Bouargoub. Po druhé manželka bydlela 7 dní v hotelu Marilia Vinci v Hammamet. Žalobce pracoval, do hotelu jezdil večer a druhý den šel opět do práce. Manželka platila hotel a žalobce „vše venku“. Potřetí manželka bydlela v apartmánu v Hammamet, který žalobce objednal na 7 dní. Přijela sama, ve městě se jí nejvíce líbila medina. Koupila si boty, trička pro děti a čepici. K dotazu zastupitelského úřadu žalobce upřesnil, že před uzavřením manželství se setkali 4krát. V únoru 2020 v Hammamet v hotelu Shell Beach. Manželka přijela sama a strávili 7 dní procházkami po městě. Podruhé v září 2020 v hotelu Nesrine v Hammamet, manželka přijela na 7 dní a platila si ubytování. Žalobce platil vše ostatní, manželku seznámil se svými rodiči, dvěma bratry a sestrou. Potřetí v květnu (rok neuveden) bydlela manželka v hotelu Vinci Beach s tetou O. (vdova, starší 70 let). Většinu času strávili v hotelu, navštívili medinu a dům rodičů žalobce. Na přelomu září a října 2021 přijela manželka do hotelu Nesrine v Hammamet se třemi kamarádkami. 10 dní společně chystali svatbu. Žalobce ji požádal o ruku již v dubnu 2021. Dále žalobce prohlásil, že je schopen se naučit český jazyk, když přijede do ČR. Při pohovoru dokázal říci

deset základních vět česky. Ví, že jej manželka bude v ČR žít, než se naučí česky. Vydělává 26 000 Kč, což není dost pro oba. Myslí si, že manželku oslovil tím, že je jiný. Manželka je přátelská, respektuje lidi, má velké srdce. Nemá slabé stránky a je normální. Každý večer spolu komunikují anglicky, někdy i česky, protože se chce naučit česky. Manželka pracuje jako pokladní v Bille v X, přibližně 30 až 35 km na jih od Prahy, vydělává cca 26 000 Kč. Ráda maluje na keramiku a poslouchá hudbu. Nejraději má těstoviny a vodu s džusem. Chtěli by žít v domě v ČR. Manželka má nemocné rodiče, otec je po dialýze a matka po rakovině břicha nebo žaludku. Děti neplánují, protože manželka je už nemůže mít. Žalobce nemá děti, manželka má dva syny. X je 28 let a X je 36 let. X přijel v září 2022 se svou přítelkyní, sešli se mimo hotel v baru, kde hovořili anglicky. Hovořil s ním též česky přes telefon. Žalobce plně respektuje, že manželka je křesťanka. Sam je muslim. Manželka mu neposlala žádné finance, dala mu hodinky a parfém. O manželku se stará a ochraňuje ji. Když je v Tunisku, vše platí žalobce. Manželce nikdy neposílal žádné peníze. Žalobce od roku 2019 pracuje jako číšník v Solaria Hotel v Hammamet. Za „korony“ nepracoval. Příjem má 640 tuniských dinárů. V ČR bude bydlet v domě manželky, který na ní přepsali rodiče. Až se naučí česky, bude hledat práci. Nemá domluvenou žádnou práci. Nyní našetřil 6 000 tuniských dinárů jako příspěvek na domácnost. Až se naučí česky, bude dávat na chod domácnosti půlku svého platu. Manželce se nelíbí v Tunisku, nelíbí se jí tamní lidé. Z majetku má manželka dům a auto Audi. Ke vzdělání manželky žalobce sdělil, že dělala tři roky kreslení v Břeclavi. Školu nevěděl. Žalobce neukončil maturitu, studoval ekonomii v Bouarbourg. Rodina manželky přijala žalobce velice dobře. Jedna její sestra je vdaná, má 3letého syna. Sestra manželky Věrky je vdova, má dceru, syn zemřel. Žalobce před rokem žádal o vízum na pozvání poslané manželkou, ale bylo mu zamítnuto. V ČR nikoho nezná.

14. Žalobce byl dále vyzván, aby o manželce bez pomůcek napsal 10 vět v jazyce, v němž spolu komunikují. Uvedl: „*my wife is smart, my wife is nice, my wife is cute, my wife is respect me, I love my wife so much, I want to join my wife, my wife she have nice body, I will be so happy when I was with my wife*“. Následně žalobce překládal tyto věty: Půjdeme se dnes vykoupat na pláž, nebo raději zajedeme do města na trh? „*We go today swimming sea or we go to store in the city?*“ Koupil jsi k večeři ty špagety a sýr? Budeš k tomu chtít i salát? „*Do you buy spottgeti and chise for diner Do you like salad?*“ Bolí mě v krku, máme doma nějaké kloktadlo, nebo pastilky? „*I have pain in my gorge. We have medicine in the house?*“ Zítra bude potřeba natankovat auto, benzín už dochází. Můžeš to zařídit? „*Tomorwo we fell the car. The gaz will finish soon you can take care of it?*“ Nevím, ale zdá se mi, že mě tvoje sestra nemá ráda. Co si o tom myslíš? „*I don't know but I think your sister dont love me? How you think?*“
15. Dne 15. 3. 2023 manželka absolvovala pohovor u Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytových agend (dále jen „policejní orgán“). Uvedla, že se s manželem seznámila v září 2019 v Tunisku na dovolené v hotelu Solaria Thalasso ve městě Hammamet. Dva nebo tři dny před odletem žalobce oslovila dotazem, kde je bazén. Další dny se bavili občas, pracoval jako číšník, s tetami se s ním vyfotila. Dva dny před odletem se žalobce zeptal, zda by s ním šla do restaurace. Od uzavření manželství v říjnu 2021 se viděli 3krát v Hammamet. Žalobce je normální civilizovaný muž. Zná celou rodinu. Práci budou řešit, až bude žít v ČR. Učí ho česky. Než se poznali, manžel uměl jen větu: „*Jak se máš?*“ Je připravena žalobce žít, než si najde práci. Pracuje jako pokladní za 26 000 Kč čistého a má naspořeno. Bydlí v domě s rodiči, jimž jen přispívá. Žalobce říkal, že mu byla sympatická a celkově se mu líbila. Ona si s kamarádkami říkala, že je to nejhezčí číšník, byl příjemný a nebyl dotěrný. Není nic, co by se jí na něm nelíbilo. Popsala, že žalobce ji pozval do restaurace, prošli se na pláž a poté ji vzal na hotel. V den odletu se

přátelsky rozloučili, dali si na sebe kontakt a volali si přes *WhatsApp*. Podruhé letěla za žalobcem v únoru 2020 do Shell Beach v Hammametu. Letěla sama za žalobcem, v té době již začali tvořit pár. Nejprve komunikovali anglicky, poté ho naučila česky, a tak komunikují oběma jazyky. V případě nutnosti použijí překladáč. Komunikují spolu denně. Žalobce pracuje jako číšník v hotelu Solaria Thalasso v Hammametu, mzda je 600 tuniských dinárů. Žalobce rád sportuje, cvičí, běhá a chodí do posilovny. Jeho oblíbeným jídlem jsou těstoviny a ryby. Chtěli by žít jako rodina v domě, cestovat a dále se poznávat. Děti určitě neplánují. Manželka uvedla, že má dva syny ve věku 28 a 36 let, mladší s ní žije v domě a starší sám. Oba přijali žalobce dobře, mladší jej zná osobně a spřátelili se. Žalobce je věřící, ale dodržuje jen ramadán, takže společný život to neovlivní. Ona je křesťanka. Žalobce ji finančně nepodporuje a není to potřeba. Při návštěvách v Tunisku se žalobce o vše stará. Nic nemusí dělat, vaří snídaně, dostala od něj oblečení, náušnice, prsten, květiny či boty. Dárky dostala i od jeho rodiny, různé šperky, vázy a olivový olej. Ubytování v hotelech platila ona, ale při poslední návštěvě platil i žalobce. Žalobce finančně nepodporuje. Pracuje v Bille jako pokladní a má 26 000 Kč čistého. V ČR bude žít v rodinném domě v Čisovicích, který rodiče přepíší na ni. Konkrétní plány, čím se bude žalobce v ČR živit, nemají. Na chod domácnosti by přispíval polovinou, sama nyní rodičům přispívá 2 000 Kč a případně vypomáhá s nedoplatky. V Tunisku žít nechtějí, manželka má v ČR práci a nemocné rodiče a v Tunisku ani není takové zázemí. Žalobce bydlí v Tunisku u rodičů v Boargoub Nabeul. Nemá žádný majetek, kvůli nedostatku peněz nedokončil ekonomickou školu. Ona vystudovala učební obor malířka keramiky. Rodina žalobce k ní má velmi dobrý vztah. Celá její rodina pak zná žalobce z videohovorů a přijali jej kladně. Žalobce má bratra N., 31 let, která má přítelkyni, ale nemá rodinu, bratra A., 26 let, který má přítelkyni a také nemá rodinu, a sestru H., 28 let, vdanou, která má s manželem A. tříletého syna J.. Žalobce nikdy vízum nezískal, obě jeho žádosti na pozvání její a jejího syna Filipa byly zamítnuty. Dále uvedla, že ve svém okolí nezná nikoho, kdo má za manžela Tunisana, a že informace o manželství na specializovaných stránkách nevyhledávala. K dotazu policejního orgánu, zda ví o tom, že Tunisané navazují vztahy s cizinkami z EU, aby mohli snadněji dostat vízum, a když se jim to povede, tak se po kratší či delší době rozvedou a najdou si manželku Tunisanku, uvedla, že tyto informace má, ale nepřemýšlí o tom a manželovi věří. Dále se policejní orgán ptal na příslušnost žalobce k tajným službám, popř. jeho činnost v armádě, státní správě apod., což popřela.

16. Policejní orgán závěrem k protokolu připojil své vyjádření, v němž uvedl, že si manželka žalobce po celou dobu hovoru dávala pozor, jak odpoví, a nic nechtěla více rozebírat. Hned po první otázce se dívala do stropu a přemýšlela, jak odpovědět. V nedávné době vedl policejní orgán pohovor i s jinou ženou, která bydlí ve stejné obci. Tato žena policejnímu orgánu sdělila, že brzy přijde na pohovor též její známá. Policejní orgán se tak domnívá, že manželka žalobce měla od této ženy spoustu informací. Rázně přitom ale popřela, že by znala někoho, kdo má za manžela Tunisana.

I když tvrdila, že si nezjišťuje žádné informace, její chování bylo jiné než u žen, které o věci nic neví. Odpověď, že se s ní žalobce začal bavit jen proto, že byla na dovolené s rodinou, a ne s kamarádkou pak nedává smysl. Žalobce z přítomnosti žalobkyně se dvěma tetami bez mužů ihned zjistil, že jsou na dovolené v Tunisku bez partnerů. Manželka též rázně uvedla, že žalobci jakožto mladému muži nevdá, že s ní nebude moci mít děti. K otázkám na jednotlivá ze sedmi shledání uvedla, že si je nemůže přesně pamatovat. I když tvrdila, že nic nezjišťovala, tak věděla, že v případě nezískání víza žalobcem se lze odvolat a dát věc k soudu.

V mobilu pak ukázala společné fotografie z pobytů v Tunisku, ale komunikace s žalobcem je dle policejního orgánu strohá a manželka používá překladač.

17. Manželka bez použití překladače, který však použít chtěla, přeložila následující věty do jazyka, s nímž komunikuje s žalobcem: Půjdeme se dnes vykoupat na pláž, nebo raději zajedeme do města na trh? „*We go today swim on the beach or better go in city?*“ Koupil jsi k večeři ty špagety a sýr? „*You baj on dinner spaghetti and chees?*“, Budeš k tomu chtít i salát? „*Will be want salat?*“ Bolí mě v krku, máme doma nějaké kloktadlo, nebo pastilky? „*I have problem, with troath, we have pastil?*“ Zítra bude potřeba natankovat auto, benzín už dochází. Můžeš to zařídit? „*Tomorrow will be need for gas.*“ Nevím, ale zdá se mi, že mě tvoje sestra nemá ráda. Co si o tom myslíš? „*I don't, but I think my you sister no* [nečitelné, pozn. soudu]. *What you think about?*“. Dále manželka dostala za úkol napsat 10 vět o žalobci v jazyce, v němž s ním komunikuje, a napsala: „*How are you What are you doing I think about you I'm still et work We have togay much people*“.
18. Manželka při té příležitosti předložila jí podepsaný „*Doklad (potvrzení) o zajištění ubytování*“ ze dne 9. 1. 2023, v němž se zavázala žalobce na neomezenou dobu ubytovat na adrese svého bydliště v rodinném domě, jehož je spoluvlastníkem, úředně ověřenou kopii rozsudku Okresního soudu Praha-východ ze dne 20. 3. 1996, sp. zn. 5 C 100/95, kterým soud rozvedl předcházející manželství žalobkyně a svěřil jí do výchovy syna X. Dále se ve spisu nachází úředně ověřená kopie francouzsky psaného originálu žalobcova potvrzení o zaměstnání vystaveného společností Société La Paix, Hôtel Solaria & Thalasso ze dne 22. 12. 2022, podle něž žalobce pracuje jako číšník (*commis de bar*), k němuž je připojen výpis z tuniského rejstříku obchodních společností v arabštině. Založena je i špatně čitelná kopie potvrzení o mzdě žalobce ze dne 7. 2. 2023, výpis z bankovního účtu žalobce, na němž byl ke dni 7. 2. 2023 zůstatek 9 805,848 tuniských dinárů, a kopie arabsky psané karty s logem „CNAM“, tedy patrně průkaz zdravotního pojištění u tuniské Státní zdravotní pojišťovny (*Caisse Nationale d'Assurance Médicale*).
19. Žalobce s manželkou dále zastupitelskému úřadu předložili výpisy textové komunikace prostřednictvím mobilního telefonu, pravděpodobně prostřednictvím aplikace WhatsApp. Deset snímků obrazovek s nedatovanými zprávami (možná jen kvůli nečitelnosti záhlaví z důvodu nekvalitního tisku) pochází z mobilního telefonu žalobce, přičemž svým obsahem pravděpodobně odpovídají období po některé z dřívějších návštěv, zatímco zbytek (108 snímků obrazovek) z mobilního telefonu manželky je datováno od 1. 1. 2023 do 1. 2. 2023. Obsahem zpráv jsou každodenní pozdravy a dotazy, jak se druhému daří, co zrovna dělá, jak bylo ten den v práci, jak jeden druhému schází či pozdravy pro příbuzné toho druhého. V jedné zprávě manželka uvedla: „*I was in Tunis for the first time and did not disappoint me at all...In Hammamet is beautiful*“ (Byla jsem v Tunisku poprvé a vůbec mě nezklamalo...V Hammametu je krásně.). Manželka ve zprávách občas zmiňuje, jak se daří jejímu synu X, zmiňuje volbu prezidenta ČR, své nachlazení, nemoc matky žalobce, dojíždění s otcem na dialýzu, zimní počasí či průběh cesty do Tuniska (přestup v Paříži). Též si posílají fotografie, např. jídla nebo z nákupu.
20. Dále jsou ve spisu doloženy společné fotografie žalobce a jeho manželky. Ke třem fotografiím, na kterých je žalobce, manželka a její „*teta*“, je připsán údaj září 2019 – první den našeho setkání. Fotografie dodatečně označené jako z února 2020 a ze září 2020 zachycují žalobce s manželkou v Tunisku (patrně u rodičů žalobce). Další fotografie jsou ze svatby v říjnu 2021, na nich je manželka žalobce s českými kamarádkami a přítomno je i příbuzenstvo žalobce. Ve spise jsou

založeny též kopie letenky, popř. palubního lístku manželky ze dne 13. ledna (Praha – Paříž – Tunisko), 4. června (Tunisko – ČR), 2. srpna (ČR – Tunisko) a 9. srpna (Tunisko – ČR), vždy bez uvedení letopočtu.

21. V **prvostupňovém rozhodnutí** zastupitelský úřad žádost o vízum zamítl z důvodu, že se žalobce dopustil obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat vízum k pobytu na území. Zastupitelský úřad si povšiml, že manželka byla při popisování společných setkání úspornější a přesnější data a jména hotelů neuváděla. S výjimkou čtyř palubních vstupenek ani není doloženo, že manželka v Tunisku skutečně pobývala. Fotoalbum dokládá, že se žalobce a manželka viděli minimálně při pořizování fotografií. Za důkaz o společně stráveném čase, trvalosti vztahu a sdílení společné domácnosti jej však zastupitelský úřad nepovažuje. Žalobce a manželka se shodli, že manželství uzavřeli dne 4. 10. 2021 ve městě Hammamet za účasti tří manželčinych kamarádek. Zvolili si režim odděleného jmění. Jako společný záměr uvedli žít v ČR, kde má manželka nemocné rodiče, děti přitom neplánují. Zde ale zastupitelský úřad upozornil, že podle tuniských zvyklostí je společensky nepřijatelné manželství osob se značným věkovým rozdílem, protože se očekává pokračování rodu v mužské linii. Pokud tuniská rodina takový svazek akceptuje, tak jedine z důvodu výhod sňatku s cizinkou. Muž pak svazek vnímá jako obchod, kdy on poskytne určité služby a výměnou očekává vízum nebo jinou kompenzaci. Žalobcovi bratři nemají děti a dle zastupitelského úřadu je pro rodinu nepředstavitelné, aby se muž oženil s ženou bezmála o třicet let starší. Zastupitelský úřad také podotkl, že před ani po uzavření manželství manželé nesdíleli společnou domácnost. Oba nicméně mají určité povědomí jeden o druhém, pokud jde o zaměstnání, vzdělání aj.
22. Žalobce i manželka shodně uvedli jako komunikační jazyk angličtinu a někdy i češtinu, jíž se žalobce údajně učí a během pohovoru řekl pár obrátů česky. Výpis komunikace sice dokládá intenzitu hovorů, ale pouze v roce 2023. Předchozí komunikace doložena nebyla, takže nelze potvrdit dlouhodobost vztahu. Předložené výpisy jsou navíc stručné, plné emotikonů a fotografií. Oba též sdělili, že využívají překladače, což odpovídá velmi nízké úrovni znalosti angličtiny, kterou manželka projevila u policejního orgánu. Existuje tak jazyková bariéra, která neumožňuje funkční komunikaci a pochopení jeden druhého.
23. K socioekonomické situaci žalobce zastupitelský úřad uvedl, že mzda 640 tuniských dinárů měsíčně odpovídá 4 500 Kč. Potvrzení o mzdě za poslední roky nadto vykazuje značné výkyvy a rovněž z bankovního výpisu nevyplývají pravidelné příjmy. Žalobce přitom nemá žádný majetek. Situace žalobce tak není zřejmá, jeho příjmy nelze potvrdit. Spadá do migračně rizikové skupiny žadatelů o víza. V domovské zemi nemá perspektivu lepšího zaměstnání a jedinou jeho možností je ekonomická migrace. Manželé ani nemají společné finanční či jiné závazky. Manželka pracuje jako pokladní s výdělkem 26 000 Kč čistého. Ubytování má žalobce zajištěno v Čisovicích. Podle policejního orgánu přitom v téže obci bydlí již jiná žena, která uzavřela manželství s Tunisánem a byla na pohovoru. Z reakcí manželky policejní orgán dovodil, že se na pohovor připravila.
24. Zastupitelský úřad uzavřel, že manželství považuje za účelové, neboť žalobce chtěl získat práva, která by mu nenáležela, kdyby nebyl manželem občanky EU. Preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „směrnice“) ovšem dovoluje členským státům EU bránit se proti účelovým rodinným

vztahům. Prvostupňové rozhodnutí je tedy v souladu s § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců.

25. Dne 17. 4. 2023 žalobce prostřednictvím svého advokáta požádal o nové posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza. Prvostupňovému rozhodnutí shodně jako v nynější žalobě vytkl, že se soustředilo pouze na hledání důvodů, proč žádosti nevyhovět. K tomu shrnul právní úpravu a zdůraznil, že nebyla potvrzena ani jedna z indicií, že se jedná o účelový sňatek. Manželé se snaží udržovat vzájemné soužití návštěvami manžela manželkou v jeho rodné zemi. Následování

manželky žalobcem do ČR je logické, když zde má manželka nemocné rodiče, děti a práci. Manželé sňatek uzavřeli po 2 letech vztahu a manželství trvá již 2 roky. Pravidelný a častý kontakt spolu udržují přes telefon. Žalobce též nesouhlasil se stereotypizovaným výkladem zastupitelského úřadu o situaci v Tunisku.

26. V **napadeném rozhodnutí žalovaný** konstatoval, že zastupitelský úřad přistoupil na základě důvodného podezření k šetření paralelním pohovorem s žalobcem a manželkou. Ve prospěch manželů hovoří, že se shodují na množství uskutečněných návštěv a že se svatby účastnily i kamarádky manželky, stejně jako to, že se žalobce setkal se synem manželky Filipem, nicméně zde se jednalo o pouhý jeden večer, kdy se měli setkat v baru v Tunisku. Tyto skutečnosti tak nepřeváží nad účelovostí uzavřeného sňatku. Žalovaný postupoval podle doporučení Komise č. COM (2009) 313 final a č. COM (2014) 604 final, jehož přílohou je „*Příručka pro řešení otázky účelových sňatků mezi občany EU a státními příslušníky třetích zemí v kontextu práva EU o volném pohybu občanů EU*“ (dále jen „Příručka“). Nejprve žalovaný zkoumal přítomnost indikace, že zneužití práv je nepravděpodobné.
27. Dle žalovaného ale nelze konstatovat, že by žalobce bez problémů sám získal právo pobytu. Jako číšník pracuje v hotelu od roku 2019 s pauzou během pandemie COVID-19. Výdělek 650 tuniských dinárů měsíčně odpovídá 4 620 Kč. Na bankovním účtu má částku 9 800 tuniských dinárů, tj. cca 70 000 Kč. Žalobce má jen základní vzdělání, nic nevlastní a žije v domě s rodiči a sourozenci, přičemž nikdy legálně nepobýval v členském státě EU. Naopak v červenci 2022 byla zamítnuta jeho žádost o vízum na pozvání manželky a jejího syna, a to z obavy, že se žalobce z krátkodobého pobytu nevrátí. Jelikož byla manželka na dovolené často doprovázena příbuznými či kamarádkami, nemá žalovaný ani za prokázané, jak spolu manželé trávili čas. S ohledem na politickou situaci v Tunisku, nevzdělanost a nemajetnost je žalobce motivován opustit zemi původu uzavřením cíleného sňatku s občankou EU. Tunisko je země migračně riziková, z níž i velké množství dobře situovaných Tunisánů do EU migruje nelegálně na lodích, případně přes Turecko. Tento typ migrace je typický a zaznamenávají jej i Francie, Německo a Itálie. Zastupitelský úřad v Tunisu je nejvíce vytížený, co se týče rodinných příslušníků občanů EU. Např. Egypt má 10krát více obyvatel než Tunisko, přesto ale eviduje o desítky případů účelových sňatků méně než Tunisko.
28. Dále manželé neuzavřeli žádný právní či finanční závazek, což opět nasvědčuje účelovosti sňatku. Od seznámení v roce 2019 se měli manželé setkat 7krát, vždy se ale jednalo o krátké dovolenkové pobyty, jejichž součástí byli často příbuzní či kamarádky žalobkyně. S výjimkou setkání v pronajatém apartmánu se jednalo o pobyty v hotelu, takže manželé nesdíleli společnou domácnost.

29. Ani před uzavřením manželství nebyl jejich vztah dlouhodobý. Kritérium, že se manželé nikdy nesetkali, hodnotí žalovaný tak, že se seznámili v září 2019 v hotelu, kde byla manželka se dvěma tetami. Dle výpovědi žalobce i manželky se měli seznámit 2 dny před odjezdem s tím, že manželka dle žalobce udělala první krok. Naopak dle manželky to byl žalobce, kdo ji pozval do restaurace. Následně jej měla manželka navštívit v únoru 2020 na 7 dní, kdy měli začít tvořit pár. Následně na 7 dní v září 2020, 7 dní v květnu 2021 a 10 dní v říjnu 2021. Svatbě tak předcházelo pouze 21 dní osobní známosti. Sňatku předcházely online zasnuby v dubnu 2021. Žalovaný zohlednil online komunikaci, ale nelze dovodit, že by se před uzavřením sňatku manželé skutečně znali. Proto zastupitelský úřad subsidiárně podle § 57 zákona o pobytu cizinců provedl paralelní pohovor. Z něj vyplynulo, že si je žalobce vědom toho, že jej manželka není schopna živit, přesto ale na to spoléhá.
30. Dále žalovaný považoval za zásadní, že manželé nemají společný komunikační jazyk. Žalobce mluví pouze arabsky a trochu francouzsky a anglicky. Česky skoro nehovoří. Oproti tomu manželka hovoří pouze česky a v případě angličtiny je odkázána na překladáč. I při výslechu chtěla pro překlad vět použít překladáč, ale policejní orgán jí to nepovolil. Společný komunikační jazyk tak nemají. Žalobce uvedl pouze naučené fráze, zatímco manželka nebyla schopna o žalobci napsat ani 10 vět v angličtině.
31. Dále žalovaný zdůraznil, že žalobce nemá širší povědomí o životě v ČR. Uvedl pouze, že zde chce žít celý život či že nemá plány a uvidí. Chce se naučit česky a teprve poté si bude hledat práci. Manželka též konkrétní plány nezmínila. Na jisto je postaveno pouze to, že nezvažují společný život v Tunisku. Žalovaný vyjádřil obavu, že by se žalobce mohl stát zátěží pro sociální systém ČR z důvodu jazykové bariéry a absence vzdělání. Žalobce se snaží získat vízum, ale nečiní žádné kroky k integraci do zcela odlišného kulturního prostředí. Neučí se jazyk a nehledá práci. Nemají společné plány do budoucna a manželka už nemůže mít děti. Za stěžejní pak považuje žalovaný sdělení policejního orgánu, že si manželka při pohovoru počínala podezřele. Dle žalovaného žalobce nemá v úmyslu vést s manželkou společný život, a jedná se tak o *mariage by deception*.
32. Žalovaný uzavřel, že mezi manžely je věkový rozdíl 28 let. Ten sám o sobě sice nemůže být důvodem pro neudělení víza. Lze však považovat za nekonvenční, že spolu manželé ani nehovoří stejným jazykem, pochází ze zcela jiného prostředí, neshodující se na seznámení a nemají společný plán do budoucnosti. Manželství je tak účelové, a to alespoň ze strany žalobce.

Posouzení žaloby soudem

33. Soud se nejprve zabýval tím, zda napadený správní akt podléhá soudnímu přezkumu.
34. Rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza je bez pochybností rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. a nevztahuje se na něj soudní výluka podle § 171 zákona o pobytu cizinců. Nicméně i kdyby podle zákona o pobytu cizinců bylo z přezkoumání soudem vyloučeno, vyloučení soudního přezkumu rozhodnutí o novém posouzení důvodů neudělení víza by bylo v rozporu s čl. 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex), ve znění pozdějších změn (dále jen „vízový kodex“) ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv EU. V situaci, kdy by měl soud aplikovat ustanovení vnitrostátního práva, které vylučuje rozhodnutí ze soudního přezkumu, a tedy je v rozporu s právem EU k neprospěchu žalobce a), byl by soud povinen

od této právní normy odhlédnout a nepoužít ji (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2017, č. j. 6 Azs 320/2017-20, body 68 až 72, a rozsudek ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016-49, zejména bod 45). Soud tedy uzavírá, že není dána ani žádná z kompetenčních výluk upravených v § 70 s. ř. s.

35. Soud dále ověřil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě k tomu stanovené v § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, osobami k tomu oprávněnými, po vyčerpání řádných opravných prostředků (jde o speciální typ řádného opravného prostředku podle § 180e zákona o pobytu cizinců) a že splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
36. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud přitom shledal žalobu důvodnou. Ve věci přitom bylo možné v souladu s § 76 písm. b) s. ř. s. rozhodnout bez nařízení jednání.
37. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Soud zdůrazňuje, že na postup při vyřízení žádosti o krátkodobé vízum podle § 20 zákona o pobytu cizinců ani na řízení podle § 180e zákona o pobytu cizinců se v souladu s § 168 téhož zákona nevztahují ustanovení části druhé a třetí správního řádu. Je však nezbytné, aby i napadené rozhodnutí obsahovalo řádné odůvodnění v tom smyslu, aby byly uvedeny dostatečně alespoň konkrétní právní i skutkové důvody, na základě kterých žalovaný ve věci rozhodl (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2015, č. j. 5 Azs 89/2015-30).
38. Soud neshledal napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů, neboť z jeho odůvodnění jsou patrné rozhodující skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, i úvahy, na základě

nichž dospěl k závěru, že žádosti žalobce nelze vyhovět. Žalovaný svými vlastními úvahami doplnil závěry zastupitelského úřadu vyslovené v prvostupňovém rozhodnutí. O tom, že důvody napadeného rozhodnutí jsou z jeho odůvodnění seznatelné, ostatně svědčí i ta skutečnost, že žalobce proti nim uplatnil konkrétní žalobní argumentaci, v rámci níž proti těmto závěrům žalovaného brojí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je pak patrné, jak se sám žalovaný vypořádal s argumentací žalobce v jeho žádosti o nové posouzení, přičemž toto odůvodnění koresponduje s tím, jak žalovaný rozhodl ve výrokové části. Námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí tak soud shledal v celém rozsahu nedůvodnou. Soudu proto ničeho nebrání, aby se věcně zabýval jednotlivými důvody nevyhovění žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza.

39. Podstata žalobní argumentace spočívá v nesouhlasu žalobce se závěrem, že manželství bylo uzavřeno účelově. K tomu je relevantní následující právní úprava:
40. Podle § 20 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců podmínky udělování krátkodobého víza, důvody jeho neudělení, podmínky prodloužení doby pobytu na krátkodobé vízum a důvody zrušení jeho platnosti stanoví přímo použitelný právní předpis Evropských společenství – vízový kodex.
41. Podle § 20 odst. 5 písm. e) zákona o pobytu cizinců se cizinci, který žádá o krátkodobé vízum jako rodinný příslušník občana EU a sám není občanem EU a hodlá doprovázet občana EU na území nebo následovat občana EU, který na území pobývá, krátkodobé vízum neudělí,

jestliže se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat vízum k pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.

42. Podle § 180e odst. 6 věty první zákona o pobytu cizinců Ministerstvo zahraničních věcí posuzuje soulad důvodů neudělení krátkodobého víza, zrušení platnosti krátkodobého víza nebo prohlášení krátkodobého víza za neplatné, o kterých rozhodl zastupitelský úřad, s důvody stanovenými přímo použitelným právním předpisem EU.
43. V obecné rovině lze konstatovat, že doloží-li manžel občana EU při žádosti o krátkodobé vízum správnímu orgánu vznik manželství, je na něj nutno pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU, jemuž přísluší na základě směrnice o volném pohybu osob právo na vstup a právo pobytu v hostitelském členském státě, které tento hostitelský členský stát může omezit pouze při dodržení čl. 27 a čl. 35 uvedené směrnice, přičemž omezení práva na vstup a pobyt podléhá restriktivnímu výkladu v duchu zásady *in favorem matrimonii* (v pochybnostech ve prospěch manželství).
44. Pokud jde o pojem účelově uzavřeného manželství, relevantní právní úprava obsažená v zákoně o pobytu cizinců vychází z práva EU. Při posuzování účelovosti manželství je tedy třeba dbát toho, aby citované ustanovení bylo vykládáno eurokonformně, přičemž je vhodné přihlížet i k právně nezávazným aktům orgánů EU (*soft law*) poskytujícím bližší interpretační rámec (srov. bod 28 rozsudku NSS ze dne 23. 11. 2017, č. j. 7 Azs 326/2017-21, a tam citovanou judikaturu). V případě posuzování účelovosti sňatku se jedná především o rezoluci Rady ze dne 4. 12. 1997, 97/C 382/01, o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství (dále jen „rezoluce Rady 97/C 382/01“), sdělení Komise č. COM (2009) 313 final a sdělení Komise č. COM (2014) 604 final spolu s Příručkou, jež je jeho přílohou (uvedené dokumenty jsou dostupné na <https://eur-lex.europa.eu/>, Příručka konkrétně pod CELEXovým číslem 52014SC0284). Jakkoliv v aktuálním případě fakticky není ve hře svoboda volného pohybu občanů EU, jejímuž zajištění slouží právní úprava interpretovaná Příručkou, na základě tzv. vnitrostátního dorovnání v § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, jež má za cíl předejít tzv. obrácené diskriminaci tuzemských občanů oproti občanům jiných členských států EU, je důvodné stejný standard vztáhnout i na manželství uzavřená občany ČR, kteří nevyužili svobody volného pohybu osob v rámci EU.
45. Při hodnocení účelovosti manželství lze vycházet z indikativních kritérií, která jsou stanovena shora uvedenými prameny evropského *soft law*. Podstatnými indiciemi svědčícími o účelovosti jsou podle čl. 2 rezoluce Rady 97/C 382/01 zejména skutečnosti, že „*není udržováno manželské soužití; chybí*

společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů, důležitých osobních informací či informací o průběhu prvé schůzky; manželé nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu cizinců.“ Prokazování účelovosti proto musí být nutně založeno na zjištění okolností provázejících seznámení obou snoubenců, jejich svatbu a následný život (srov. body 22 a 27 rozsudku NSS ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43). Je však třeba mít na paměti, že naplnění indikativních kritérií nutně nevede k automatickému závěru, že manželství je účelové, ale má zastupitelský úřad vést pouze k tomu, aby sám podnikl další kroky, které by jeho podezření vyvrátily nebo potvrdily. Zjištěné skutečnosti je nutno posuzovat ve svém souhrnu a důkladně zhodnotit i ty, které svědčí ve prospěch řádného

úmyslu manželů; v opačném případě správní orgán zatíží své rozhodnutí nepřezkoumatelností (srov. body 28 a 29 shora citovaného rozsudku NSS č. j. 7 Azs 326/2017-21 a tam citovanou judikaturu či bod 20 rozsudku NSS ze dne 22. 2. 2017, č. j. 2 Azs 355/2016-62).

46. Rovněž je třeba zdůraznit, že účelovost manželství je povinen prokazovat správní orgán, který usiluje o omezení práv podle směrnice o volném pohybu osob [srov. sdělení Komise č. COM (2009) 313 final, str. 17; shodně bod 24 výše citovaného rozsudku NSS č. j. 1 As 58/2013-43 či body 60 až 67 rozsudku NSS ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40]. K tomu, aby bylo možné považovat manželství za účelové, je tedy nutno prokázat, že jeho uzavření směřovalo *vylučně* (nebo alespoň *převážně*) k získání práva vstupu či pobytového oprávnění. Sama skutečnost, že cizinci přineslo imigrační výhody, nestačí (srov. Příručka, str. 9; sdělení Komise č. COM (2009) 313 final, str. 15; čl. 1 rezoluce Rady 97/C 382/01; odstavec 28 preambule směrnice o volném pohybu osob; obdobně viz též body 55 a 56 shora citovaného rozsudku NSS č. j. 4 Azs 228/2015-40). Účelový charakter manželství je potřeba posuzovat po celou dobu správního řízení, neboť vztahy mezi manželi se mohou vyvíjet (srov. např. bod 11 rozsudku NSS ze dne 27. 3. 2014, č. j. 10 Azs 9/2014-32). Podle Příručky [viz str. 34 a 35; shodně viz str. 7 sdělení Komise č. COM (2014) 604 final] mají správní orgány v první řadě zjišťovat a zvážit známky (indikativní kritéria) toho, že manželství *není* účelové (tj. že nejde o zneužití práva volného pohybu) a až poté, co jejich zkoumání nevede k závěru, že manželství je skutečné, se zaměřit na známky zneužití (tzv. *double-lock mechanism*).
47. Komise demonstrativně určila soubor pozitivních indikativních kritérií, která poukazují na to, že je zneužití práv Společenství nepravděpodobné, následovně (sdělení z roku 2009 s přihlédnutím k formulačním úpravám a doplněním v Příručce):
 - *manžel, který je státním příslušníkem třetí země, by bez problémů získal právo pobytu sám nebo již legálně pobýval v členském státě občana EU předtím,*
 - *pár je v dlouhodobém vztahu,*
 - *pár sdílí rodičovskou zodpovědnost k jednomu či více dětem a rovnou měrou se zapojuje do výkonu této zodpovědnosti,*
 - *pár má společné bydliště nebo domácnost,*
 - *pokud pár nežije spolu, udržuje pravidelný a častý kontakt,*
 - *pár přijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností,*
 - *manželství trvá dlouhou dobu.*
48. Soubor skutečností, které naopak indikují možný úmysl zneužití práv přiznaných směrnicí výlučně za účelem obejít vnitrostátní právní předpisy upravující přistěhovalectví, byl určen např. následujícími negativními kritérii (Příručka obsahuje širší sadu indicií, jež ovšem často z povahy věci nepřicházejí v úvahu u jednostranného zneužití práva, popř. manželů nesdílejících společnou domácnost):
 - *státní příslušník třetí země byl neúspěšný s předchozími žádostmi o vstup či pobyt založenými na odlišných důvodech pobytu,*
 - *státní příslušník třetí země v minulosti nelegálně vstoupil či pobýval v zemích EU,*

- *státní příslušník třetí země předkládá čerstvě vydaný pas, aby skryl problémovou migrační historii,*
- *státní příslušník třetí země žije s jinou osobou než je manžel/ka,*
- *občan EU je ve špatné finanční situaci či zranitelný,*
- *občan EU již v minulosti uzavřel jen krátce trvající manželství se státním příslušníkem třetí země,*
- *pár se před svatbou nikdy nesetkal,*
- *pár byl seznámen či jejich svatbu organizoval subjekt podezřelý z napojení na organizovaný zločin,*
- *pár se neshoduje, pokud jde o jejich klíčové osobní údaje, ověřitelné okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají (průběh svatby a oslavy, společné plány do budoucna aj.),*
- *pár nemluví společným jazykem, kterému oba rozumí,*
- *důkaz o peněžní částce nebo daru, které byly předány, aby byl sňatek uzavřen (s výjimkou peněz nebo darů, které byly předány jako věno v kulturách, kde je to běžnou praxí),*
- *v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu,*
- *rozvoj rodinného života pouze poté, kdy byl přijat příkaz k vyhoštění,*
- *pár se rozvedl krátce potom, co dotýčný státní příslušník třetí země získal právo pobytu.*

49. Tyto indicie mají povahu nepřímých důkazů, které každý sám o sobě nejsou schopny prokázat účelovost manželství, neboť takové znaky jsou jen statisticky méně (v případě pozitivních) nebo více (v případě negativních) pravděpodobnější u účelových manželství, neznámá to však, že by se nevyskytovaly též u manželství řádných. Teprve praktická nepřítomnost znaků pozitivních a souběžné naplnění více znaků negativních může s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem dokládaným manželi vytvořit uzavřený řetězec nepřímých důkazů vedoucí k dostatečně silnému závěru (v podobě praktické jistoty) o tom, že manželství je účelové.
50. Není přitom povinností žadatele dokládat, že jeho manželství není účelové, nýbrž prokázání souhrnu okolností dostatečně prokazujících účelovost sňatku je úkolem správního orgánu. Nejsou-li takové okolnosti dostatečně prokázány, musí být vízum vydáno i přes přetrvávající pochybnosti. Ostatně pokud budou rozhodné okolnosti zjištěny později na základě chování manželů po udělení víza, resp. povolení k přechodnému pobytu, je to důvod pro zrušení pobytového oprávnění získaného podvodem, přičemž s ohledem na prokázanou účelovost uzavřeného sňatku zpravidla nebude vyhoštění cizince bránit ani námitka narušení rodinného života, jelikož podstatou zjištění opravňujících k ukončení pobytu by byla právě neexistence skutečného rodinného života.
51. S rozložením důkazního břemene souvisí i omezená významnost koncentrace zavedené ustanovením § 180e odst. 3 větou druhou zákona o pobytu cizinců, podle níž důvodem žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza nemohou být skutečnosti, které cizinec nedoložil nebo neuvedl v žádosti o udělení víza nebo v souvislosti s odepřením vstupu na území. Žalobce v tomto případě tížilo důkazní břemeno pouze ke skutečnosti, že je manželem občanky ČR, popř. k prokázání své totožnosti. O tom, že tyto skutečnosti žalobce prokázal, nepanuje mezi účastníky žádný spor. Pokud pak zastupitelský úřad, resp. žalovaný přicházejí s tvrzením, že manželství žalobce je účelové, pak takové tvrzení musí

prokázat oni. Žalobci kromě toho prospívá i případné potvrzení existence shora zmíněných pozitivních indikativních kritérií, je proto v jeho zájmu aby takové skutečnosti tvrdil a dokládal. Nicméně v tomto případě se nejedná o zásadní procesní povinnost, protože existenci takových skutečností se v rámci řádného vyhodnocení musí v souladu s Příručkou zabývat správní orgány i bez návrhu (porušení této povinnosti – pochopitelně v mezích okolností, jež plynou ze shromážděných podkladů – může způsobit nezákonnost jejich rozhodnutí) a přitom jen absence takových indicií nemůže být důvodem zamítnutí žádosti. K tomu může dojít teprve při zjištění vícero negativních indikativních kritérií, jestliže při komplexním hodnocení všech okolností případu se nabízí jediný logický závěr, a to že

jediným či zcela převažujícím důvodem uzavření manželství bylo získání pobytového oprávnění žalobce, a to nikoliv proto, aby mohl žít se svou manželkou. Ustanovení § 180e odst. 3 věty druhé zákona o pobytu cizinců tak vedle fixace skutkového stavu ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (jež tak správnímu orgánu např. brání zohlednit případný rozpad manželství po vydání prvostupňového rozhodnutí) může bránit pouze dosud nezmiňované námitce, že v případě žalobce bylo naplněno konkrétní pozitivní indikativní kritérium, je-li taková námitka založena na důkazech předložených teprve v řízení před žalovaným. Na druhou stranu ale není překážkou obecné námitce, že se velvyslanectví nezabývalo existencí pozitivních indikativních kritérií, stejně jako ani konkrétní námitce, že velvyslanectví přehlédlo, že z již provedených důkazů vyplývá existence určité pozitivní indicie.

52. Zmíněné procesní ustanovení je navíc nutno vykládat v souladu s ústavně garantovaným právem na spravedlivý proces, jehož nedílnou složkou je zákaz překvapivých rozhodnutí. Žalobce musí mít možnost reagovat na závěry učiněné velvyslanectvím. I kdyby snad teoreticky bylo vyloučeno na důvody objevující se poprvé v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí účinně reagovat v žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza, s ohledem na garantované právo žalobce na přístup k soudu by se musel takovými vysvětleními včetně souvisejících důkazních návrhů zabývat soud, aniž by mohl zohledňovat koncentraci dovozovanou z § 180e odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Odmítnutí projednání takových skutečností, pokud nastaly před datem vydání prvostupňového rozhodnutí, by bylo nejen neústavním postupem, ale též by porušovalo unijní právo (srov. čl. 47 a čl. 48 Listiny základních práv EU a též str. 29 Příručky). Soud tedy nemůže odmítnout argumenty a důkazy, kterými cizinec zpochybňuje závěry velvyslanectví a žalovaného o naplnění nebo naopak neexistenci negativních, resp. pozitivních indikativních kritérií, jelikož by tím popřel právo cizince na účinný opravný prostředek a právo na obhajobu.
53. Vzhledem k tomu, že v této věci je sporné pouze to, zda manželství, jehož existenci žalobce prokázal, není manželstvím účelovým, zabýval se soud tím, zda žalovaný unesl své důkazní břemeno a zda ke svému závěru dospěl řádnou úvahou zohledňující shora shrnuté principy detailně rozebrané v textu Příručky.
54. V tomto směru prvostupňové rozhodnutí nijak systematicky nezkoumá nejprve přítomnost pozitivních indikativních kritérií a teprve pro případ závěru o jejich nepřítomnosti nepřistupuje k identifikaci kritérií negativních (*double-lock mechanism*). Není z něj patrna ani vědomost zastupitelského úřadu o pravidlech rozložení důkazního břemene. Žalobci je pouze vytýkáno, že neprokázal tři pozitivní indicie (dlouhodobost a intenzitu vztahu, sdílení společné domácnosti, pravidelný a častý kontakt před rokem 2023), a dále je uvedeno nesplnění pozitivního kritéria v podobě neexistence společného finančního či jiného

závazku. Třebaže je to avizováno, zastupitelský úřad v odůvodnění neučinil jakýkoliv závěr o schopnosti žalobce získat vízum v jiném členském státě EU či zda v EU již legálně pobýval. Nijak ani nehodnotí délku manželství. Prvostupňové rozhodnutí pak mezi předchozími zjištěními zmiňuje i zjištění, která zjevně považuje za negativní indicie (že nebylo prokázáno společné trávení času, že manželka nechce být v Tunisku, že nemajetný žalobce s nepravidelnými příjmy si je dobře vědom lepší majetkové situace své manželky a možnosti zlepšit svou životní úroveň přesídlením do ČR, že v tuniských kulturních poměrech je manželství osob se značným věkovým rozdílem nepřijatelné a rodinou může být akceptováno jedině z důvodu finančních a sociálních výhod, že mezi manželi existuje komunikační bariéra, jelikož komunikace jsou schopni jen s využitím překladáče, a že ve stejné obci jako manželka bydlí i jiná žena, která si vzala Tunisana), přičemž se jeví, že za negativní prvek je považováno i neprokázání pozitivních indicií. Bez jakékoliv syntézy těchto poznatků je pak zastupitelským úřadem konstatováno, že manželství je účelové.

55. Napadené rozhodnutí oproti tomu již prezentuje, že nejprve zkoumalo pozitivní indicie (množství uskutečněných návštěv, přítomnost kamarádek manželky na svatbě, setkání žalobce se synem manželky), jež však nepřevážily nad negativními zjištěními. Dále je výslovně uvedeno, že žadatel

by sám nezískal právo pobytu a ani nikdy legálně v EU nepobýval, když předchozí žádosti o vízum mu byly zastupitelským úřadem zamítnuty z důvodu pochybností o tom, zda se navrátí do Tuniska. Ani žalovaný nemá za prokázané, že by manželé spolu trávili čas, neboť manželka byla na cestách do Tuniska doprovázena příbuznými a kamarádkami a žalobce musel být ve značném rozsahu v zaměstnání. Neuzařili žádný právní či finanční závazek a nemají ani dlouhodobý vztah, což žalovaný dovozuje ze součtu délky dovolenkových pobytů manželky v Tunisku a již zmíněných pochybností o společném trávení času při těchto pobytech.

56. Není tak pravdou, že by správní orgány zcela přehlížely existenci pozitivních indikativních kritérií. Tato kritéria byla hodnocena, avšak se závěrem žalovaného, že žalobci neprospívají, a že je tudíž třeba se zabývat přítomností kritérií negativních. Soud nicméně uznává, že hodnocení pozitivních kritérií uvedených shora v odst. 47 není ze strany žalovaného přesné.
57. Soud se shoduje se závěrem žalovaného, že není patrné, že by mezi manžely byl uzavřen významný právní či finanční závazek. Vzhledem k tomu, že předmětem zkoumání je účelovost manželství, samotný manželský sňatek nemůže být předmětem hodnocení, nýbrž je třeba zkoumat přítomnost jiných, od něj odlišných závazků, jejichž přítomnost dokládá nezávisle na zpochybňovaném manželství existenci společných plánů, vzájemné důvěry mezi manžely a vážnost jejich vztahu, tj. že i samotné manželství dle všeho je míněno vážně (že nebylo uzavřeno jen účelově).
58. Pravdou je též neexistence společné domácnosti, ovšem to nelze hodnotit jako negativní skutečnost. Skutečnost, že žalobce nežije s manželkou ve společné domácnosti, je vedle legitimních motivací na straně manželky (pracovní závazky, péče o rodiče, blízkost dětí, zajištěné bydlení) vyvolána právě postupem zastupitelského úřadu, který i přes existenci manželského svazku nedovolil žalobci vést s manželkou společnou domácnost v ČR. Při kombinaci těchto důvodů nelze manželům nevedení společné domácnosti jakkoliv klást k tíži.
59. Tato pozitivní indicie přitom může být nahrazena prokázáním pravidelného a častého kontaktu mezi manžely, ostatně Příručka tuto indicii přímo definuje pro případ, že manželé

nežijí spolu. Soud přitom má za to, že tato pozitivní indicie byla naplněna. Opačný závěr žalovaného je v rozporu s obsahem správního spisu, resp. přinejmenším v něm nemá potřebnou oporu. Způsob a míra vzájemného kontaktu musí být hodnocena s přihlédnutím k faktickým bariérám mezi odlišnými místy pobytu manželů a jejich možnostem. Žalovaný zjistil, že jakkoliv je manželka majetkově zajištěnější než žalobce, ani jeden z nich nedisponuje v poměrech své země vysokým příjmem. Cestování mezi dvěma různými kontinenty je finančně i časově náročné, a je tak logické, pokud se manželé fyzicky navštěvují pouze jednou či dvakrát do roka, obzvláště pokud zastupitelský úřad neumožňuje návštěvy vykonávat žalobci, a návštěvy tak mohou probíhat jen v době, kdy to umožňují pracovní a rodinné okolnosti na straně manželky. Takovou situaci nelze srovnávat s případy, kdy manželé např. z pracovních důvodů žijí odděleně v různých městech téže země či v sousedních zemích a kdy omezení návštěv na pár případů v roce by bylo namíste považovat za nenaplnění této pozitivní indicie. Za dané situace se tak logicky pravidelný a častý kontakt přesouvá v dnešní době do sféry komunikačních technologií. Nelze se tedy vyhnout i zkoumání (je-li k dispozici taková evidence) kontaktů prostřednictvím telefonních hovorů (jejich pravidelnost a délka), textových zpráv a sociálních sítí. V dnešní době tolik rozšířené využívání sociálních sítí přitom vede k jisté zkratkovitosti a povrchnosti komunikace. V nynějším případě žalobce doložil rozsáhlou každodenní komunikaci s manželkou, která i přes svou povrchnost není zcela bezobsažná, nýbrž obsahuje vedle sdílení emocí i vzájemný popis pracovních dnů i dnů volna, událostí v rodině apod. Jakkoliv jádro komunikace zachycuje pouze období jednoho měsíce, je zřejmé, že jde pouze o časový řez z déle trvající komunikace, přičemž v menším rozsahu byla předložena i komunikace z (časově obtížněji zařaditelného) období více v minulosti. Soud tuto komunikaci na rozdíl od žalovaného považuje doklad pravidelného a častého kontaktu mezi manžely. Dlouhodobost této komunikace ostatně dle Příručky ani není nezbytným definičním znakem této pozitivní indicie. Pouze pokud by žalovaný prokázal, že se jedná jen o výjimečné

období, kdy bylo přerušeno komunikační ticho mezi manžely, mohl by významnost zjištění o probíhající komunikaci úspěšně zpochybnit, resp. tuto indicii zcela vyvrátit, jestliže by z okolností plynulo, že se jednalo např. jen o nucenou a předstíranou komunikaci.

60. Pokud jde o žalovaným odmítanou dlouhodobost vztahu, i zde lze žalovanému vytknout, že jeho závěr nemá je v rozporu s obsahem správního spisu. Pokud žalovaný délku vztahu zúžil na společnou fyzickou přítomnost manželů nerušenou přítomností jiných osob (příbuzných a kamarádek manželky), mýlí se. O naplnění tohoto kritéria lze uvažovat i tehdy, nejsou-li manželé fyzicky spolu, např. právě v situaci, kdy nevedou společnou domácnost apod. Do délky vztahu se započítává nejen období po svatbě, ale celková délka období, kdy mezi současnými manžely byl vážný vztah. V tomto směru manželé uvedli, že tvořili pár od února 2020, což žalovaný relevantně nezpochybnil (jej přitom tíží důkazní břemeno). V době vydání prvostupňového rozhodnutí tedy mezi žalobcem a manželkou trval vztah více než tři roky. Jakkoliv se v podstatné míře musel omezovat na společnou komunikaci po sociálních sítích a omezené návštěvy o dovolených nynější manželky, tříletý vztah za těchto okolností již soud považuje za vztah dlouhodobý a za naplnění další pozitivní indicie, že manželství žalobce je opravdové, a nikoliv motivované výlučně jeho zájmem získat pobytové povolení.
61. Žalovaný ani nijak nehodnotil délku trvání manželství. U sňatkových podvodníků lze očekávat, že nebudou po delší dobu setrvávat v nikoliv vážně míněném manželském svazku, jestliže jim nepřináší to, po čem touží, zde konkrétně možnost vstoupit na území EU. To

by platilo obzvláště tehdy, jestliže by žalobce podléhal tlaku rodiny popisovanému zastupitelským úřadem, tj. nebyl by schopen rodině prezentovat, že společensky neakceptovatelný vztah mu přinesl sociální a ekonomické výhody, jež by vykoupily společenskou újmu se sňatkem spojenou. V tomto případě manželství žalobce k datu vydání prvostupňového rozhodnutí trvalo cca jeden a půl roku. To sice není dlouhá doba, ale ani doba zanedbatelná. V situaci, kdy ovšem manželé nežijí spolu a uzavření manželství reálně nemá významné dopady v jejich každodenním životě, soud je ochoten akceptovat, že o naplnění této pozitivní indicie ještě nelze hovořit, byť jde již o situaci hraniční.

62. Soud v rámci snahy o komplexní hodnocení případu uznává, že obě shora konstatované splněné pozitivní indicie nejsou natolik jednoznačné a přesvědčivé, aby v rámci *double-lock* mechanismu (i s ohledem na absenci jiných pozitivních indikativních kritérií) bránily správním orgánům přistoupit k hodnocení přítomnosti negativních indicií možné účelovosti manželství. Je tomu tak jednak s ohledem na relativní povrchnost předložené komunikace a její doložený menší časový rozsah, potažmo obtížnou časovou zařaditelnost několika málo zpráv z jiného období, a jednak z důvodu, že závěr o dlouhodobosti vztahu je (obdobně jako v případě délky trvání manželství) relativně oslaben minimálním trávením společného času. Třebaže na tom může mít významný podíl odepření víza zastupitelským úřadem, není naplnění těchto pozitivních indicií ještě natolik přesvědčivé, aby už bylo možné zkoumání negativních indicií považovat za nepřijatelnou šikanu či projev neakceptovatelné podezřívavosti správních orgánů. Na druhou stranu je ovšem třeba říci, že za těchto okolností, kdy se jeví být (byť s určitou mírou nejistoty) naplněna hned dvě pozitivní kritéria, by mohla být žádost o vízum zamítnuta jen v případě, že by správní orgány nejen tvrdily, ale bezpečně prokázaly přítomnost většího množství negativních indicií, a to ve značné intenzitě.
63. V tomto směru napadené rozhodnutí identifikovalo jako negativní indicie (zde soud znovu upozorňuje, že nenaplnění pozitivních indicií zpravidla nelze započítat v neprospěch žalobce, a proto takové okolnosti dále nebere v potaz) fakt, že žalobce pochází z migračně rizikové země, kde žalovaný eviduje nepoměrně větší množství účelových sňatků, že ke sňatku došlo po 21 dnech osobní známosti v rámci tří krátkých pobytů manželky v Tunisku (on-line komunikace nezaručuje dostatečné vzájemné poznání), že žalobce očekává, že jej zpočátku bude živit manželka, ač si je vědom toho, že nevydělává dost pro oba, a že nemají konkrétnější plány do budoucna, takže hrozí, že se žalobce stane zátěží pro sociální systém ČR, že manželé nemají společný komunikační jazyk a jsou odkázáni na používání překladáče, přičemž žalobce se aktivně neučí český jazyk, a konečně

že vyslyšající pracovník vyhodnotil, že se manželka při své výpovědi chovala nezvykle, jakoby se na výsledcích připravovala, ale ona to odmítla, stejně jako okolnost, že by znala jinou vyslyšchanou ženu z téže obce s tuniským manželem.

64. Z těchto závěrů o negativních indiciích žalobce zpochybnil především poukaz žalovaného na migrační rizikovost jeho země původu. Zde soud konstatuje, že taková okolnost není uváděna v rámci pramenů unijního soft-law jako relevantní negativní okolnost. Naopak aplikace takového kritéria popírá povinnost správních orgánů hodnotit situaci žalobce – manžela občanky ČR individuálně. Obecně vzato soud neodmítá i takový druh zjištění, ovšem ten může být použit pouze jako okolnost zvyšující významnost individuálně ve vztahu k žalobci prokázané negativní indicie, jestliže s ní situace v zemi původu logicky

souvisí. Je samozřejmě otázkou, nakolik relevantním údajem je právě hodnocení účelovosti jiných manželství žalovaným, resp. zastupitelským úřadem, jelikož jak je soudu známo nejen z tohoto případu, taková hodnocení bývají v řadě případů nezákonně striktní či nepodložená (srov. např. rozsudky Krajského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2022, č. j. 49 A 1/2022-81, ze dne 28. 2. 2023, č. j. 45 A 3/2021-36, ze dne 20. 4. 2021, č. j. 43 A 48/2019-47, ze dne 18. 10. 2021, č. j. 53 A 15/2019-44, ale i řadu dalších rozsudků, a to i jiných soudů), na druhou stranu i na základě obecně známých migračních proudů lze považovat riziko účelových manželství v případě žadatelů např. ze zemí severní Afriky za zvýšené. To však samo o sobě ještě nic nevypovídá právě o žalobci a jeho manželství.

65. Dále žalobce zpochybňuje relevanci věkového rozdílu mezi manželi. Zde lze konstatovat, že tuto okolnost žalovaný na rozdíl od zastupitelského úřadu nepřeceňoval, jen z ní dovodil, že posuzované manželství s věkovým rozdílem 28 let je nekonvenční, což ovšem neznamená, že by se jednalo o účelové manželství. I zde může jít jen o doplňkovou okolnost, jež sama o sobě nijak neprokazuje, že by manželství nebylo míněno vážně.
66. Žalobce dále namítal, že se jako manželé shodují na budoucích společných plánech. V tomto směru žalovaný v napadeném rozhodnutí nedostatek společných plánů dovozoval ze skutečnosti, že manželé nemohou mít společné děti a že hledání práce odkládají až na dobu po příletu žalobce a osvojení si českého jazyka do ČR. Takové hodnocení však není přesné, z výpovědí manželů totiž vyplývá, že oba mají v plánu společně bydlet v domě, který má manželka k dispozici od svých rodičů, že se žalobce bude po příletu učit česky (zatím se učí jen od manželky) a že si v ČR najde práci a bude manželku živit. Možná jde o plán naivní a především jen zcela obecný, soud nicméně nemá za to, že by takový stav bylo možné hodnotit jako úplnou absenci společných plánů. Pokud snad lze uvažovat o tomto negativním indikativním kritériu, nejedná se o silnou negativní indicii.
67. Žalobce dále rozporuje, že by mezi manželi panovala jazyková bariéra, přičemž zdůrazňuje, že spolu komunikují na každodenní bázi, sdělují si důležité a podstatné věci a žalobce se navíc snaží učit česky. Napadené rozhodnutí se v tomto směru opírá o konstatování samotného žalobce při úvodním krátkém pohovoru, že česky skoro nemluví, a na nízkou úroveň angličtiny obou manželů neumožňující složitější komunikaci. V tomto směru soud dává do jisté míry za pravdu spíše žalovanému, nicméně i zde nejde o jednoznačný stav nemožnosti vzájemné komunikace. Žalovaný přehlíží, že při hlavním výsledku žalobce prokázal dílčí znalosti češtiny a opakovaně hovořil o snaze se naučit česky, což je logicky nejsnazší v zemi, kde se takovým jazykem mluví, tj. v ČR, zejména jde-li o jazyk málo rozšířený, u nějž nelze předpokládat, že by se jej žalobce mohl aktivně učit v zemi původu. Pokud jde o komunikaci mezi manžely v angličtině, ta je podle obsahu správního spisu na bídne úrovni, pokud jde o gramatiku a pravopis, nicméně na bazální úrovni dorozumění v běžných případech umožňuje. Při písemném překladu vět bylo v drtivé většině případů praktické jádro sdělení do angličtiny přeneseno. Zpočátku se v komplikovanějších případech nepochybně manželé neobejdou bez použití překladáče, to však dnešní realita (mobilní telefony) dovoluje. V tomto případě tedy nemá soud za prokázáno, že by manželé vůbec nebyli schopni společné komunikace, a to i s přihlédnutím k doložené komunikaci prostřednictvím sociálních sítí. Nízká kvalitativní úroveň komunikace předvedená manželi během jejich výsledků (zejména v případě

manželky) ukazuje, že bez zvýšeného úsilí budou čelit řadě úskalí, na druhou stranu se ale nejedná o takovou absenci společného komunikačního prostředku, která by zpochybňovala

samotnou existenci vážného a trvajícího vztahu mezi manželi. Účelem posouzení žalovaného přitom není hodnotit, zda se manželé k sobě hodí a zda jim to bude „dobře klapat“, ale vyhodnotit přítomnost známek chybějícího úmyslu manželů (či některého z nich) žít ve společném vztahu, resp. ještě přesněji indicií toho, že při uzavření manželství šlo jen o to, aby se žalobce dostal do EU a mohl zde následně realizovat svůj život nezávisle na své legální manželce. V daném případě nemá soud za bezpečně prokázané, že by vztah mezi manželi byl pouze předstíraný, a to ani s přihlédnutím k relativně vágním plánům po přesídlení žalobce. Lze pouze souhlasit s tím, že obě strany budou v každodenním životě zpočátku čelit častým komunikačním obtížím a že oba (pokud budou chtít spolu hovořit anglicky) budou muset vynaložit značné úsilí k tomu, aby jejich komunikace dosáhla bezproblémové úrovně.

68. Žalobce dále zpochybňoval, že by motivací sňatku bylo ekonomické přilepšení na jeho straně, a zdůraznil, že společenská tradice mu velí, aby se o svou ženu postaral tak, aby nemusela pracovat. Zde žalobce zcela oprávněně brojí proti závěru žalovaného, který nepředstavuje negativní indicii účelového manželství. Soud opět připomíná, že úkolem žalovaného není hodnotit, zda se budou mít manželé při vedení společné domácnosti v ČR dobře a zda náhodou nebude manželka dlouhodobě žít. Žalovaný při odůvodnění zamítavého rozhodnutí musí prokázat účelovost manželství, čemuž by nasvědčovala spíše chudoba manželky jakožto občanky EU, jelikož ta by mohla naznačovat (samozřejmě v kombinaci s dalšími zjištěními), že motivací uzavření fingovaného sňatku bylo získání skryté platby za poskytnutí příležitosti k získání pobytového oprávnění. Skutečnost, že manžel ze země mimo EU je chudší, není ničím neobvyklým a nejedná se o prvek, který by byl typickým odlišujícím znakem fingovaných manželství oproti manželstvím vážně míněným. Pokud by se žalobce přece jen stal nepřiměřenou zátěží pro sociální systém ČR, mohlo by to v budoucnu být důvodem neudělení či odnětí přechodného pobytu ve smyslu § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.
69. Žalobce dále namítá, že k jejich sňatku nedošlo unáhleně, ale až po dvou letech od seznámení, přičemž se s manželkou před sňatkem viděli opakovaně. I zde soud dává za pravdu žalobci, že okolnosti uváděné žalovaným neprokazují, že by bylo naplněno negativní indikativní kritérium. Příručka za negativní kritérium považuje to, že se pár před svatbou nikdy neviděl. Byť lze zvažovat v kombinaci s dalšími negativními kritérii i méně závažné případy, v případě žalobcova manželství okolnosti konání svatby žádné pochybnosti nevyvolávají. Svatba skutečně neproběhla ani na prvním setkání, ani při nejbližší příležitosti, nepůsobí tedy jako svatba zorganizovaná bez společné vůle manželů mimo vážný vztah. Při sčítání pouze dnů, kdy se manželka žalobce fyzicky nacházela v Tunisku, žalovaný přehlíží možnost komunikace manželů na dálku a udržování vztahu touto cestou. Žalovaný přitom neprokázal, že by v té době spolu manželé v mezidobí mezi dovolenými nekomunikovali obdobně, jako je to patrné z předložené komunikace z roku 2023. Postrádá tak skutkový podklad pro to, aby z dvacetiměsíční známosti (únor 2020 až 4. 10. 2021) ve svých závěrech učinil známost v trvání 21 dní, a jeho závěr není opřen o odpovídající podklady ve správním spise.
70. Žalobce tak přímo nezpochybnil pouze zmínku žalovaného o tom, že manželka patrně byla na svůj výslech připravena a nebyla upřímná, pokud jde o možnou znalost jiné ženy s tuniským občanem. Namítal však, že nebylo prokázáno žádné z negativních indikativních kritérií zmíněných v čl. 2 rezoluce Rady ze dne 4. 12. 1997 č. 97/C 382/01, jež citoval. Soud přitom musí žalobci přisvědčit, že ani tyto dvě skutečnosti nejsou negativními kritérii

předpokládanými ať již zmíněnou rezolucí, nebo mnohem podrobnější Příručkou. Jakkoliv kritéria zmíněná v rámci soft-law jsou jen demonstrativním výčtem, vnímání takových okolností jakožto typických znaků, jimiž se vyznačují manželství účelová oproti manželstvím řádným, je zjevně nelogické. Znalost jiné ženy z téže vesnice s tuniským manželem by mohla být argumentem tehdy, jestliže by se v případě této druhé ženy jednalo o prokázané účelové manželství, a prokázané zapření vzájemné znalosti by tak

naznačovalo, že i manželka žalobce se podílí na obcházení zákona. Soudu je nicméně z jeho úřední činnosti známo, že v případě oné druhé ženy žalovaný také neunesl důkazní břemeno existence účelového manželství (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2022, č. j. 49 A 1/2022-81). Příprava na pohovor je pak (obzvláště v situaci, kdy žalobci nebylo dle tvrzení žalovaného – jež ovšem také postrádá oporu ve správním spise – již dvakrát vydáno vízum, a manželka tak už patrně pozbyla jakékoliv naivní přesvědčení, že by ze strany správních orgánů byla nějaká vůle respektovat uzavřené manželství) poměrně logickým krokem, jehož zjištění sice může oslabit důvěryhodnost výpovědi pro nedostatek spontánnosti, nicméně samo o sobě toto zjištění nijak nevypovídá o možné účelovosti manželství a nijak ani nepřispívá k unesení důkazního břemene na straně správních orgánů.

71. Za daných okolností tedy soud shrnuje, že v případě žalobce byla zjištěna dvě pozitivní indikativní kritéria nasvědčující (byť nikoliv silně) tomu, že jeho manželství není účelové. V dané situaci dávalo smysl ještě hodnotit naplnění negativních indicií účelového sňatku, ty by však musely být zvláště silné. Zjištěny však byly jen dvě negativní indicie, přičemž ani jedna z nich nebyla indicií silnou a jednoznačnou. Za daného stavu má soud za to, že zjištění o existenci účelového sňatku není dostatečně důkazně podložené obsahem správního spisu, což představuje vadu, jež ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odůvodňuje zrušení napadeného rozhodnutí i bez nařízení jednání. Soud dodává, že pokud žalovaný, resp. velvyslanectví nebudou schopni shromáždit jiné důkazy k negativním indiciím účelového manželství, žádosti o vízum by měli vyhovět.
72. Soud uznává, že nelze mít ani jistotu o tom, že manželství účelové není, zejména pokud jde o opravdovost motivů sdělovaných žalobcem. Prosté pochybnosti však nejsou přípustným důvodem pro nevydání požadovaného víza. V tomto směru se zdejší soud zcela ztotožňuje se závěry Krajského soudu v Brně vyslovenými v rozsudku ze dne 29. 3. 2023, č. j. 41 A 42/2022-51: Udělení krátkodobého víza žalobci negarantuje bezproblémovou budoucnost v ČR či jiném členském státu EU. Jde pouze o umožnění krátkodobého pobytu v délce maximálně 90 dnů. Pokud žalobce zamýšlí žít v ČR dlouhodobě, musel by pak dále žádat o povolení k přechodnému a později případně také k trvalému pobytu. Pravost jeho sňatku proto bude předmětem dalšího šetření pracovníků Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra. Ti mají s ohledem na přítomnost cizince na území – na rozdíl od zastupitelských úřadů – více prostředků k odhalení účelových sňatků (kromě pohovoru s manželi také např. pobytovou kontrolu). Získáním krátkodobého víza proto žalobce, v případě že by se skutečně jednalo o účelové manželství, ať již oboustranné či jen jednostranné (*marriage by deception*), ještě rozhodně nemá vyhráno. Charakteru pobytového oprávnění, o které v této věci jde (jen krátkodobé vízum), by ovšem měly správní orgány přizpůsobit také své nároky, které kladou na hodnocení povahy manželství.

Závěr a náklady řízení

73. Ze shora uvedených důvodů shledal soud žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí zrušil, neboť skutkový stav, z něhož žalovaný vycházel, zčásti nemá oporu v podkladech ve

správním spise a zčásti je s nimi v rozporu [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Napadené rozhodnutí je tak nezákonné. Soud věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 6 s. ř. s.), ve kterém je žalovaný vázán právní názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Ve světle jeho odůvodnění bude žalovaný v dalším řízení muset znovu posoudit důvody neudělení krátkodobého víza žalobci. Nezvádne-li žalovaný spolehlivě prokázat za pomoci dodatečných zjištění, že žalobce uzavřel sňatek výlučně za účelem získání práva volného pohybu a pobytu a že nemá v úmyslu vést s manželkou společný život, vízum mu udělí.

74. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl v řízení úspěšný, a má tak proti žalovanému právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení. Ty představuje jednak zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč a dále náklady související se zastoupením žalobce advokátem ve výši 12 342 Kč, které zahrnují odměnu advokáta za tři úkony právní služby (převzetí a příprava věci a sepsání žaloby a repliky) po 3 100 Kč za úkon [§ 7 bod 5, § 9

odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a náhradu hotových výdajů 900 Kč za tři úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož je žalobcův zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, je součástí nákladů řízení i náhrada této daně počítaná z odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.), tj. 21 % z 10 200 Kč, tedy 2 142 Kč. Náklady žalobce tak celkem činí celkem 15 342 Kč. Náhradu nákladů řízení je žalovaná povinna zaplatit žalobci do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jeho zástupce (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, použitý na základě § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. února 2024

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce